

ספר המאמרים

— תרס"ט —

בס"ד, ג' דר"ה, רס"ט

זה היום תחלת מעשיו וכוון ליום ראשון. וקאי על היום דר"ה שהוא תחלת מעשיו. וצ"ל והלא ר"ה הוא יום וא"י לברד"ע, וכפ"ה באלול נבה"ע, ור"ה הוא יום בראו אדה"ר שהוא יום וא"י למע"ב, שע"ז ארז"ל ע"פ אחר וקדם נבנוי שבברא אחר למע"ב, היינו שכל הנברא' נבראו קודם ממנו והאדם נברא לבסוף, וא"י אומר שהיום שהיונו האידנא בו האדם הוא תחלת מעשיו. והנה בגמ' דר"ה א"י כמאן מצלינו האידנא זה היום תחלת מעשיו כר"א שסובר דכתשרי נבה"ע. ולכאן ארז" מוכן א"ד הוא כר"א והרי ר"א שא' בתשרי נבה"ע סובר שהתחלת הבריאת ה' בפ"ה באלול וכדאי במד"ל אמור ר"פ כ"ט ובתוס' ר"ה ד' בשם הפדר"א. וא"כ ה' צ"ל באלול וכדאי במד"ל באלול יהוא תחלת מעשיו לכאן א"י לדעת ר"א נקבע ר"ה ביום וא"י לבריאת ונק' תחלת מעשיו. וע"ה שלר"י ודאי לא יצדק לומר זה היום כו'. מ"מ הרי לכאן ג"כ לר"א לא יצדק הוכי' ומשמעות הגמ' דלדעת ר"א דוקא יצדק שר"ה הוא ביום בראו אדה"ר ושנק' תחלת מעשיו וע"פ דעתו דוקא נא זה היום כו'. אך הענין הוא דהנה ידוע שיש ב' מדרי' בחי' זה ובחי' כה. וכד"כ זה הוא בחי' גילוי מהות הדבר וכמו אשר יאמר עלינו כי הוא זה כו'. וכה הוא רק בחי' דמות הדבר לא עצם מהותו כו'. והנה כללות ההפך בין מה שבכ"ה באלול נבה"ע ובין ענין ר"ה. דזה שבכ"ה באלול נבה"ע הוא בחי' כה. דהנה ידוע דמקול ההתהוות של כל העולמות והברואים מאין ליש אינו כה אלא רק מפי' המל' שממדה זאת דוקא באה ונמשכה אור ושפע וכח חיות האלקי לחיות התהוות כל הנבראים וכמ"ש מלכות' היא בבחי' דהתהוות העולמות הוא ממדת המל' דוקא. ואע"פ שמדת המל' היא בבחי' רוממות והתנשאות דהיינו בבחי' ריחוק על הכל כו', הנה מצד זה נופא הוא שנומשך מבחי' המל' מקור להתהוות העולמות מאין ליש כו', דכדי שיהי' התהוות היש הוא ע"י הצמצום שצמצום ומסתיר לאור העצמות שז"ע בחי' הרוממות דמל' שתו"ע התעלם והסתתר שמחעלם האור העצמי ואחר הצמצום נמשך רק הארה דהארה לבד וכמ"ש באורד נראה אור וכמא' כב"יתו ש"ע בר"שא חשוכא והדר נהר"א האור תבא אחר החשך והתעלם דוקא דהיינו בחי' הארה דהארה לבד כו' מזה דוקא הוא שיכול להיות התהוות מאין ליש כו'. שאם הי' מא"ר האור כמו

אפי' מציאותו כו'. ואפי' שבודאי כל פריט אופני המשכת גילוי השכל אינו אלא ע"פ אופן מקורו הממשיכו תמיד, דלפי'ע מעלת כח המשכיל בעצם כן הוא תשכיליים הנמשכים ממנו, וכמו בשלמה דוחימם מכל אדם, שדון מצד מעלת כח המשכיל שלו כו', וכמו מי שפח שכלו חזק יותר ה"ה משכיל השכלות עמוקות יותר, וכמו"כ מה שאנו רואין שיש מי שהוא בר שכל שמבין את שכל לולתו היטיב ולולתו אינו יכול להסביר. ויש שובכולתו להסביר כל שכל להשכיל השכלות חדשות יש שבכחו ג"כ לשנות כל שכל ולהביא באופן כזה שיהי' מוכן אל הולת כו' וכמי"ש במ"א. הרי דפריט אופני המשכת השכל הן כפי אופן מקור השכל. ומ"מ אין כח השכל נראה ונגלה כלל שאינו נראה רק גילוי השכל לכד וכח המשכיל הוא בהעלם מאד כו'. והיינו לפי שמציאת השכל מעמקורו הוא כפי'ע אין יש מאין וכמי"ש במ"א בענין החל' מאין תמצא. ולזאת א"א להיות מציאת ההשכלה כ"א כאשר כח המשכיל מתמצם ומתעלם בעצמותו שאינו נראה ונגלה כלל ואז נמשך בחי' השכל גילוי בכדי' מציאת שכל כו'. והנה גם בעי'ע מתהות מציאת העליל לאור שמתמצם העיליה ומסתלק בחי' הפנימיות שלה כו', וכמו בשכל ומדות הרי בעת גילוי השכל אינו שוין להתפעלות המדות וכמו בעת ההתבוננות שטרוד בעי'ע שכלו לזבין את הענין האלקי אינו שוין או להתפעלות המדות כ"א לאחר שמתעלם אור השכל כו'. אמנם זהו רק שמתעלם הפנימיות ומאיר גילוי אור הציגיות השכל או גם הארה מזה מ"מ ה"ז הארה השכל ממש שמוגשג בהמדה כו'. ועמ"ש במ"ה ומשה נגש, רס"ח. וגם כשהתפעלות המדות הוא מהפכו מ"מ מאיר אור השכל בבחי' מקיף על המדה כו' וכמי"ש במ"א. אבל מציאות השכל מכה המשכיל הוא שמתעלם כח המשכיל ואינו מתגלה כלל בהשכל (עד שאינו מרגיש אותו כלל כו' כנ"ל) שאם ה"י מאיר בגילוי לא ה"י מתהות מציאות השכל כולל. וכמו זיו השמש שאינו מאיר רק במקום שלא יש השמש עצמו. אבל כשהוא חור מאור השמש הגם שישנו שם הרי אינו עולה בשם אור זיו כלל כו' כמי"ש בס"ש ד"ב פ"ג, וכמו"כ אם ה"י מאיר בגילוי הכח המשכיל לא ה"י מציאות ההשכלה הגלויה כ"א עי' שמתעלם דוקא כו'. וכמי"כ יוכן בכריאת המתות העולמות להיות בבחי' יש הו דוקא כאשר מקור המתות מתעלף ונסתתר ואינו נראה ונגלה כלל כ"א שנמשך רק בחי' הארה דוארה לכד כו'. והנה שהמתות העולמות הוא מבחי' מל' דוקא דבחי' רוממות והנושאות המל' זהו בחי' ההעלם שמתעלם ומסתתר כו' (וכמי"ש במ"א דבחי' הרוממות דמל' נעשה בחי' הפרסא כו') ונמשך או בחי' הארה נבדלה להיות שהמתות בפועל כו'. וה"ש וישב ה' מלך לעולם בחי' ישיבה הוא בחי' אחרונים והציגיות, וענין בחי' אחרונים למעלה ה"ע בחי' הארה דהארה שאינו ממהות ואור הקודם כו'. וה"ע העש"מ יהי אור אור יהי רקיע שהן כמו פקודת המלך היושב על כסא המלוכה שהוא בחי' אחרונים והציגיות לכד כו' (וכמי"א

שהוא דהיינו בחי' הפנימיות והעצמיות שלו לא היו מתהוות העולמות כלל בבחי' יש ומציאות דבר כ"א דוקא מבחי' הארה דהארה שאינו בחי' מזהות ועצמות האור כלל כו'. וה"ע ביהא יש מאין שהוא בחי' העלם והסתר הבורא מהנברא שהמקור המהות מתעלם ומסתתר מהדבר המתהוות שאם ה"י מאיר עליו בגילוי לא ה"י בבחי' מציאות יש כו'. וכידוע שהפרי בין עי'ע לש מאין דעו'ע הוא שתעילת מאיר בגילוי אל העלול, דע"ה שהגילוי אינו מהות ועצמות העיליה כ"א הארה לכה מ"מ ה"ה הארה ממש מתעילת וכמו גילוי העצם שהגילוי הוא רק הארה לכד מ"מ ה"ז הארה העצם, וכמו"כ הוא בעי'ע שהארה ממש מתעילת הוא שמאיר ומתלבש בהעלול כו'. ולכן העלול הוא בערך העיליה כו' כנודע משא"כ יש מאין הרי הארה הוא באין ערוך אל האין ה"ה תפכים ממש וממילא מוכן שאא"ל ההצאות כזאת בחי' קירוב שיהי' גילוי המתות כו' כ"א בבחי' ריחוק דוקא שהמקור המהות מתעלם ומסתתר ממנו כו' ונמשך רק בחי' הארה דהארה לכד כו'. והו ג"כ בחי' האור החיות האלקי המתלבש בהנבראים לחיותם גם בהנבראים העליונים שהחיות הוא מושג ומורגש בהנבראים וכמו נמלאים העליונים וצבא השמים בכלל שמשגיגים ומכירים את חיות שלהם וכמי"ש הרמב"ם שידועים ומכירים א"ע ומכירים את עילתם כו' (פ"ש עילתם היינו בחי' ומדרי' שבכירי' גופא שהן בבחי' עי'ע כו' וכמי"ש במ"א) וכן ה"ו גם למטה לולא שגור החסא דעו"ד שנתגשם העולם כו'. והנה כ"ז הוא מסתיר הארה דהארה הנ"ל שבא בבחי' כוח שנתגשם בנפשו ומתלבש בהנברא לחיותו שהו בחי' הארה נבדלת מבחי' מהות ומקור הארה וכאן ערוך כלל כו'. ולכן כללות ההמתות אינו פועל שום שינוי כלל וכמא' אתה הוא עד שונבד"ע ואתה הוא שהמתות אינו פועל שום שינוי שהארה המהות בפועל בבחי' קירוב ובחי' כח הפועל בנפעל הוא הארה דוארה לכד דהיינו הארה נבדלת שביאין ערוך כו'. והיינו לאחז"ע וההסתר של המקור המהות שמעלים ומסתיר א"ע או נמשך בהם. אבל בחי' הארה דהארה לזרות בפועל ולהתלבש בתוכם שהחיות שלו א"א להאיר בגילוי בהנבראים כו' לא ה"י מתהות היינו גם מהות הארה שלו א"א להאיר במלאכים גם לאחר שנתהו כשהשיש דקב"ה מציאותם כו'. וכמו שמצינו במלאכים גם לאחר שנתהו הקטנה בחי' מל', וכשהי' אצבע הקטנה ביניהם שרפן. וידוע דאצבעו הקטנה הוא בחי' מל', וכשהי' העינים גילוי מבחי' המל' יתור מחוק הקצוב נחבטלו כו'. ומכ"ש עי' שהמתות המתות מציאותם, וברכ"ט בדי' הגשמיית הוא דוקא עי' שהמתות מתעלם ומסתתר כו'. וכמו שצראת בהתגלות כוחה הנפש כמו גילוי השכל מכה מקור השכל השופע ומגלה את ההשפעה. הרי בעת שגמשיכה ההשכלה לא נראה מקור השכל כלל. והגם שאנו יודעים מציאות כח המשכיל כו', זהו רק מה שבע"ה שנופל לו שהשלה חדשה ה"ה מרגיש שנומשך מאיזה מקור כו' וכמי"ש במ"א. אבל לא שומרגיש מציאותו ממש וכ"ש מהותו מל'. ולא כמו בהמשכת נקודת ההשכלה בכח הבינה דע"ה שהוא בבחי' נקודת מל'. ולא כמו בהמשכת מהות אור השכל דהיינו אור החל' מאיר בגילוי בכח הבינה ומורגש כו'. משא"כ בגילוי אור החל' ממקור השכל הרי מקור השכל אינו נגלה ומרגש כלל

היינו בכל המדריי אפי' במדריי התחנות כ"ו, וכמ"ש בלק"ק בדיק' ואפי' אצלו אמון בענין משחוקי' בתל ארצו דתבל בגימ' ב"פ שהוא ר"ק בחי' פני אר"י וד'סופים לפני אר"י דאופנים, דכעבודה הוא מי שהוא רק בחי' הודאה לכד כ"ו, וכאשר מצוי בחי' המל' כמו שהיא בחי' העצמות יהי' הגילוי בכל המדריי אפי' היותר התחנות כ"ו, עד שירדע כל פעול כי אהר פעלתו שהו הפך ענין תכריאה והתחנות שהוא בחי' העלם והסתר הכורא מהנברא כי נב"ל, ועי' הגילוי דר"ה ידע וירגיש כל פעול כי אהר פעלתו בחי' מהות ועצמות מקור המצוה, זיכין כל יצור כי אהר יצרתו שהי' בחי' השגת המהות כ"ו, וכמ"ש במקור המצוה, זיכין כל יצור כי אהר יצרתו שהי' בחי' השגת המהות דבר"ה מאיר ונמשך בחי' זה שהוא בחי' גילוי המהות, ולכן ביים דר"ה גם תלילה כיום יאיר, וכמ"ש הרמ"ז ר"פ בא בענין מה ששני יוניש דר"ה פיומא אריכתא דמא, שכתבו בתחלת הכריאה אחר שנברא אחר"ך שהמשיך בחי' גילוי המלוכה כי לא הי' לילה ביום השש"ך וכמ"ש במד"ר, כמ"כ הוא בכל ר"ה דהולק' שבין ב' הימים הוא כיום יאיר, התענין הוא כידוע דלילה הוא בחי' מל' ומורה על בחי' העולם וההסתר דבחי' מל' בכרי שיתפל' להיות התחנות כ"ו, וי"ע ויהי ערב ויהי בקר בחי' כברייתו ש"ע ברישא תשובא חזיר הנורא כ"ו, נכ"ל, אבל ביום דר"ה שמאיר בחי' מהות ועצמות אר"ס או גם הלילה כיום יאיר שלא יש בחי' העלם והסתר כ"א שמאיר בחי' מהות אר"ס בגילוי ממש כ"ו, וזהו זה היים שכולו יום וגילוי, והוא תחלת מעשיר' פ"י תחלת מעשיר' היינו תכלית הכונה שהוא תחלת מחשבה כ"ו, דנהה תכלית הכונה בכריאת התחנות העולמית הוא להמשיך גילוי אלקות בעולם ודוקא בעולם התחתון וכמא' הנראה, וכמ"ש אנכי עשיתי אר"ך ואדם עלי' בראתי, אר"ך כולל כל צבא האר"ך, וי"ל שכולל גם צבא השמים וכמא' הכל הי' מן העפר כ"ו, ומה שאנכי עשיתי אר"ך הוא בשביל האדם כ"ו, ובראתי בנימ' תר"יג כ"ו, וכמא' בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית ובשביל החו"ה שנק' ראשית כ"ו, והיינו שהאדם ע"י עבודתו ממשיך גילוי אלקות בעולם שהוא תכלית הכונה כ"ו, וזהו זה היים דר"ה יום בראו אדה"ך הוא תחלת מעשיר' שהוא תכלית הכונה כ"ו, זה בחי' גילוי המהות שהוא תכלית הכונה כ"ו, אמנם עדיין צ"ל משי"א כמא' מצאנן האר"נא זה היים כ"ו כר"א שא' בכ"ה באלול נבר"ה"ע, משמע מה שיש להם שיכרת ולי' ושע"י שבכ"ה באלול נבר"ה"ע ממשכ"ים כר"ה בחי' זה כ"ו, ולפי משנת"ל הי' ב' ענינים מחולקים ומובדלים זמ"ל, ולהבין זה להק"ת מה שאחר ק"ש באתא ויצ"ב א"י ומתוקן ובקובל הדבר הזה, וכ' הדי"א דקא על ק"ש, דב"ש אבא אומר"ם שמע רב"ש שהו ית"ע ויהי"ת כנדרע, ועד"א ומקובל הדבר הזה, דנהה כתי' כי אל דעות הוי' שיש ב' דעות ד"ע וד"ת, ד"ע הוא שלמעלה היש ולמטה אין שכולא קמי' כל"ת, ועבודה זו היא כנשמת הגבוהות שמושפטים מהגשם וכמו שהו למטה מאיר בהם אר"ך נשמתי בנילוי ונק' עובדי ה' בנשמתי כ"ו, וזה מצד מעלת ומדרי' נשמתי שהו ממדרי'

מכ"ו דלצורך התעוררות העולמות גם התמשכות בעי"ס דאצ"י בבחי' השת"ל, והספי' ונמי' אינו בבחי' ער"ע ממש כ"ו וכמ"ש בדי"ה וכל העם רואים רישי"ה, וכ"ה בכללות ההיות העולמות שהי' ע"י צמצום הראשון, דענין הצמצום ידוע שהוא בחי' הסתלקות והתעלמות אור הראשון לגמרי עד שנשאר חל' ומק"ש בחי' העיר האר' והגילוי לגמרי ונמשך אחר"כ בחי' הקו להיות מקור לא"ק בחי' אדם דכ"ו, וכללות כ"ו ולהיות התחנות האצילים כ"ו, שכי' הוא בבחי' אחו"יים והיוצגות לנד דבחי' מל' דא"ס שהוא בחי' הארה דהארה שאנו מזהות אור הראשון כולל דבכחי' מהות אור הראשון אפי' מבחי' האחרונה שבו לא הי' אפשר להיות התחנות העולמות אפי' מדרי' היותר עליונה שבעולמות כ"א ע"י הצמצום דוקא שנמשך אור שאינו כמהות האור הראשון כלל כ"ו, וזהו דבכ"ה באלול נבר"ה"ע שבראיאת העולמות הוא מבחי' כה דוקא שהוא בחי' דמות והמיון לכד לא בחי' הארה עצמות האור וגם בחי' העצמות שלמעלה מבחי' אור להמשיך בחי' מהות ועצמות האור וגם בחי' העצמות שלמעלה מבחי' אור וגילוי כ"ו, וי"ע בנין המל' נר"ה, דנהה ידוע דשרש המל' הוא למעלה מכל הספי' וכמ"ש בע"ה דשרש הגל' הוא מרד"ל"א, דהט' ספי' שרשן מבחי' אר"י, אבל שרש המל' הוא מבחי' דר"ל"א בחי' פנימיות וכתר כ"ו, וכשרש הראשון הוא מורשת בחי' פנימיות ועצמות א"ס וכמ"ש במ"א, ובר"ה הוא עליות המל' שכולה בבחי' שרשן ונקורה הראשון כמו שהיא מורשת בבחי' העצמות כ"ו, וי"ע המלך הקדוש שאי' כר"ה דהיינו שהמל' עולה בבחי' קדושת העצמות דא"ס כמו שהוא קדוש ומובל מצ"ע כ"ו וע"י העבודה דר"ה ממשכ"ים בחי' המל' מקודשת והראשון היינו ע"י קבועו"ש דר"ה שהוא מבחי' פנימיות הלב והנפש וכמ"ש לך א' לב, בקשו פני בחי' פנימיות הלב דוקא ועי"ז את פני ה' אבקש בחי' פנימיות א"ס כ"ו, וכמא' אמרו לפני מלכיות כרי' שתמליכוני עליכם, לפני דוקא להמשיך בחי' המל' אמרו לפני מלכיות כרי' שתמליכוני מאיר בחי' גילוי אר"ס ממש בבחי' מל' דאצ"י ועי"ז יהי' גילוי המל' למטה כ"ו והי"ע גילוי בחי' פנימיות המלוכה שלא יהי' בחי' העלם והסתר שגמשיך רק בחי' הארה דב"ד כנ"ל כ"א יהי' גילוי בחי' פנימיות המל' כ"ו, והוא אתה אנו מבקשים בתפלות ור"ה כמשי"א מלוד על העולם כולו כבכבוד, ככר הוא בחי' ככר מל', וכבוד הוא מל' ורוממות המל' כמו שהוא בעצמותו כ"ו, ובפרטיות יש ג' מדרי' דב"ש גיאת תכרד מל' ורוממות המל', דב"ש במ"א שכי' הוא כמו שהמל' היא בבחי' תכרד ותן בבחי' כח"ב שבכר, דלבוש גיאת הוא בחי' ש' ס"ג שבבינה בבחי' רענין הגיאות הוא שבכ"ה ש' ס"ג במ"א, וכבוד מל' הוא בחי' ש' ע"ב דח"כ שבכר, ורוממות המל' בחי' כשכ"ב, וכענין רמה קרי' בחי' קד' כ"ו, ולפי' י"ל דמ"ש מלוד על העולם כולו כבכבוד היינו בחי' ש' ע"ב בחי' ח"כ שבכר וכמ"ש במ"א דר"אני נא את כבודך שהו בחי' ח"ס כ"ו, והנשא על האר"ך בקרד בחי' ש' ס"ג בינה שבכר כ"ו, והופע כהר' גאון עוזר הוא בחי' כשכ"ב, וגם י"ל שהו בחי' פנימיות הכר, וכמ"ש במ"א בענין וברך גאונך כ"ו, והיינו שהי' גילוי בחי' המל' כמו שהיא בשרשה ומקורת הראשון שהו בחי' רוממות המלוכה כ"ו, והגילוי יהי' על כל יושבי תבל ארצו

אמיתית אלקות דחינו בחי' יש האמיתית ואיך שכולא קמ"י כלי"ח ואדם אדם לעליזו היינו כמו דיעה העליונה האמיתית כ"ה ברנש בפשם כ"י, שותן ברנמא שלמלעלה ממש כ"י, אבל בהמה אין לה דעת ואין הכוונה שאין לה דעת כלל כ"א שותן בבחי' ד"ת, היינו שנמצא מצאיות יש רק שהוא בטל אל האין האלקי וכמ"ל בכל עשיותיו הגשמיים הוא בבחי' ביטול לאלקות שות חכמת כוונתו היינו בהאלקות כ"י כ"ל, והוא בבחי' ביטול איש לבד כ"י, והנה באמת כ"י הדיעות ד"ע וד"ת שניהם הם באלקות וכמ"ש אל דעות הוי' כ"י, והענין הוא דהנה ידוע וכהג' מוד"י יש ואין ויש דהיש הראשון הוא בחי' יש האמיתי, והיש השני הוא בחי' היש הנברא וביניהם הוא בחי' האין אי"ן שבחי' האין של היש האמיתי הוא עצמו בחי' האין של היש הנברא, כי בחי' האין של היש האמיתי אינו בערך להיות מקור ליש הנברא הן מצד עצם מהותו שהוא בערך האמיתי עדיין וממילא אינו בערך בחי' יש הנברא כ"י, הן מצד העדר מצאיות שאינו בגדר מצאיות עדיין להיות בבחי' מקור ליש נברא כ"י, ויכן זה עדי"מ מצאיות הנבואה והפירות והעשבים שצמחוהם הוא מוכ' האומה (עמ"ש באגה"ק ס"י ד"ה איהו והיהי חז') ומצמיה כל מיני דשא ועשב וכל מיני פירות כא"א למינהו, ולו"ש כח האומה מקבל מנא' תדשא הארץ דשא שהוא המקור לכל מיני צמחה. ונדע כי כח האומה עצמו הוא כח הירלי עצמי ופשוט ואינו בבחי' המשכה כלל ולא יש בו שום ציור כלל להיות שייך להצמיח איה צמח כ"י, וע"ה שהוא נמצא בהארץ אי"ן בבחי' התלבשות ובבחי' התפשטות בהארץ וכןו וחתום שמתחת לארץ שכל המעונות וכל המינות ה"ה נמצאים מהתהום, הרי אין וחתום עצמו מתפשט בארץ כ"א המעונות הנמצאים ממנו כ"י וכמ"ש במ"א כמ"כ הוא בכח האומה שבצמח מהותו הוא כח עצמי ופשוט שאינו מתפשט ונמשך כלל, כ"א הארץ מכן האומה הוא שמתפשט ונמשך בעפר הארץ שממנו ג'משך האומה כ"י, אמנם מוכן שהארץ הנמשכת מהכח האומה עצמו ה"ה וארץ מוכלת בערך מהצמח דהיינו הפרי או העשב וגם הוא הארץ כלל"ה עדיין ואין בה התחלקות פרטי' כפי פרטי מיני הצמחים כ"י, כי דוע דהארץ הוא מעין המאור וכמו אור השמש הוא מעין מאור השמש ואור הלכנה מעין מאור הלכנה כ"י, וכמ"כ הוא בכח האומה שהארץ היא מעין הצמח כ"י, (והגם ד"ל דכח האומה הוא ענין כח ולא אור דענין כח הוא בבחי' הכדלה כ"י וי"ל דלכן אינו מוכרח כ"י) עמ"ש באמ"ב פ"י"ב ועמ"ש במ"א כד"ה בכ"ה בסלן, ר"ס, י"ל דום בבחי' כח הנה הגילוי הוא מעין הצמח וכמ"ש במ"א בענין חומר צורה והיקון דצורה הוא ראשית הגילוי שהוא לפ"ע החומר עדיין וכמו בבחי' יסודות שבחי' החומר הוא הנושא את כל הד' צורות בבחי' פשיטות כ"י, והצורה הוא שבתגל בחי' ד' צורות אבל כ"א הוא בבחי' פשיטות עדיין כ"י, המציאות כ"י, ועמ"ש מזה בחי' ד' צורות א"ל כ"א הוא בבחי' פשיטות עדיין וכ"ה בכ"ה בסלן ד"ל ד"ל שותן כענין איהו ונרמתי חז', וכס"ש"ב פ"ד וכ"ה שותן בחי' ית"ע וכמ"ש במ"א, וכשם שכתב האומה עצמו מוכבל בערך מהצמחות, הגשמות כמ"כ הכח המתפשט ממנו ג"כ מוכבל בערך מהצמחות

בבחי' מאד, ולואת גם בירידתם למטה מאיר בהם גילוי אור נשמתו כ"י ומצד עצם הנשמה יש בה הרשע תז דאמיתת א"ס ב"ת א"ך שהוא יש האמיתי ושכולא קמ"י כלי"ח, ונכודע זכ"ל הנשמות כמו שהן בשרשים באצ"י דנשמה שנחת בי סדורה היא כ"י ה"ה בבחי' ראי' במהות אלקות, וכמא' אצ"ג דאיהו לא חזי מלייהו חזי, פי' מלייהו הוא בחי' שרש הנשמה כמו שהיא למע' באצ"י, ה"ה רואה בחי' מהות אלקות ממש, ומצד בחי' מהות אלקות הרי כל מה שנברא ונבראת הוא בבחי' כ"א ממש כ"י וכמ"ש במ"א שותן תעסם מה שיש בת האומה ככא"א מישוג אפי' אפס קצוה וישראל המה מאמינים בני מאמינים שנלאו החוקיים להשיג אפי' אפס קצוה וישראל המה מאמינים בני מאמינים שאמ"א מאמינים בת בבחי' אמונה פשוטה וא"צ לה שום אמת רואי' כלל כ"י (ור"כ ברב"ן עדין אחרותו ית' שיוגה ויזקלט בשכלו כ"י, אבל בעצם הענין הוא כ"י ככא"א מישוראל בבחי' אמונה פשוטה כ"י), והיינו משהו חזי דהנשמה כמו שהיא למע' ה"ה רואה בחי' אמתת אחרותו ית' וה"ו מאיר ככא"א בבחי' חכ' שבנפש כ"י, ולואת הנשמה כמו שהיא למעלה מצד הראי' ככא"א בבחי' מהות האלקות עכודתה הוא בבחי' ומוד"י זו א"ך שכולא קמ"י כלי"ח כ"י, והוה בכל הנשמות כמו שהן למעלה באצ"י, אמנם ידוע שיש כמה מוד"י בנשמות, ויש נשמות שבידידתן לכ"ע מתעלם בהם בחי' ומוד"י זו שמצד שרשם באצ"י כ"י, ונשמות אלו ה"ה והפסים בנשם שהחומר מעלים ומסתיר על אור נשמתו וממילא אינם שייכים אל אמיתית העבודה בבחי' ית"ע, אבל אותן נשמות שהן בבחי' מהות אלקות דאצ"י הנה גם בירידתם למטה ה"ה מפשטים מתגשם כי על בחי' מהות אלקות אין שום דבר מסתיר כלל כ"י, ועבודתם הוא מצד עצם נשמתם לכך מה"ה יודעים ומשיגים בחי' אמיתית הדיעה העליונה ונרגש בנפשם בחי' אמיתת אחרות ה', וה"ה תמיד בבחי' דביקות אמיתי וכבחי' ביטול במציאות ממש ואינם שייך לשום הרגש גשמי כלל וכמ"ש וכלה שאר חלבי' דת"א אשתיצ' נשמת כ"י, או שגם כל ענייניהם הגשמיים הם אלקות ממש כ"י, והוה בנשמות הנברות, אמנם בנשמות דבי"ע העבודת היא בבחי' ד"ת, והיא שלמטה יש ולמעלה אין, היינו שהנברא הוא בבחי' מציאות יש מודגש, אך התהוותו הוא מאין ליש, היינו שיהיה שיש לו מקור והמהות שהוא בבחי' אין בחי' לא דבר, והוא בחי' האור והחיות האלקי שמתהות כל נברא מאין ליש, והעיקר הוא האלקות, ומציאות היש הוא בטל בתכלית לגבי האלקות כ"י, ועי"ז נעצם בבחי' ביטול היש, דהיינו שהתכלית יצונו תפשו כל דבר הוא בבחי' האלקות שכן, ועם היות שהיש תופס מקום אצלו ואינו בבחי' ביטול במציאות ממש כ"י, מ"מ אין דצונו בהיש מצ"ע ח"י כ"א בהאלקות שבו, כמו שמקבל חיותו מתארן החיות האלקי שבהמאצל כ"י, וכן בכל דבר יש אצלו כוונה אלקית ואינו מתארות אל היש מצ"ע, ואדרבה כל יצונו תפשו שהתאר החיות אלקי יאיר בגילוי כ"י, ויש חרעתי את בית ישראל ורע אדם וחרע בהמה, שותן ב' בחי' נשמות הנ"ל, דוע אדם הן נשמות הנברות הנ"ל, דכ"כ הן נשמות דאצ"י שנק' אדם שיש להם דעת חזק באלקות לידע ולהתגיש

מובדלים כ"י בבחי' אין זה ה"ה מקור היש של הפרי שהוא היש המתהווה מהאין. אמנם האור הבהר הכללי על כללות ענין הצמיחה הוא בחי' האין הנמשך מהיש האמיתי כ"י והדוגמא מהו יובן למעלה. דבחי' יש האמיתי הוא בחי' העצמות שאינו בגדר המשכה ואינו בגדר מקור לעולמות אף לא בבחי' מקור כללי. כי אינו בגדר שייכות לת כלל כ"י. ובחי' האין של היש האמיתי הוא בחי' הגילוי שהוא בחי' הארה לכל לא בחי' העצם ה"ה בבחי' המשכה מן העצמות כ"י. והו' שבקי' אין לפי שהוא בחי' הארה לכל כ"י. אבל מ"מ הארץ הוא מעין העצם וכשם שהעצם מובדל בערך כמור"כ האור הוא במעלה ומדרי' גבוה שהוא מובדל בערך עדין מבחי' העולמות מצד עצם מהותו כ"י. וכפ"ל במשל דכח הצומח דכשם שבה הצומח העצמי הוא מובדל בערך מצד הצמיחה גשמיות כן הארתו הוא ג"כ בבחי' הבדלה בערך כ"י. כמור"כ הוא בחי' האין של היש האמיתי שהוא מעין המאור ה"ה בבחי' הבדלת הערך מן העולמות שאינו בערך מקור לעולמות כ"י. וגם להיותו בבחי' הערך המציאות משי"ץ אינו בגדר מקור עדין כ"י. ומה שהוא בבחי' מקור לעולמות והו' רק הארה בבחי' האין של היש האמיתי כ"י.

בס"ד, יום ב' תד"ה, וס"ט

אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים. הנה אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול וס"ח ד' ויר"ן והם מ"ם יום שמר"ח אלול עד יוה"פ שה"י משה בהר לקבל לנעת האחרונות שנקי' ימי רצון וכמ"ש ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון כ"י. והרועה בשושנים הוא כמ"ש בבחי' בהקדמה בתחלתו מה שושנה אית לה תליסר עלין דסחרין לה אוף הכי כנס"י אית לה תליסר מבילין דרחמי כ"י. ופ"ל דתלא כנס"י הוא בחי' מלי כנודע. ויגמ"ד הו' בבחי' הכתר ושרשו בבחי' פנימיות הכתר כמ"ש במ"א. וא"כ מתי"ץ פקנס"י אית לה תליסר מבילין דרחמי כ"י. גם מה הו' שייך לענין אני לדודי כ"י. ולתבין הו' צלתיק משנת"ל דבה"ג מודרי' יש זאין ויש אין בחי' האין של היש האמיתי בחי' מקור להיות הנברא הא' מצד עצם מהותו שמובדל בערך מהיש הנברא וה"ו מצד הערך המציאות שלו כ"י.

ורגלה ענין הערך מציאותו הוא בחי' הפשיטות שלו. דכמו שהעצם הוא פשוט בתכלית כמור"כ ההארה ג"כ בבחי' פשיטות כ"י וענין הפשיטות ה"ה בחי' הערך המציאות כ"י. וכמו האור שהוא פשוט היינו שהוא בבחי' הערך המציאות. דמציאות הספי' ח"י וחסד כ"י הו' בהכללים אבל בהארץ לא יש מציאות הספי' עדיק. והו' בחי' הפשיטות של האור כ"י. וכמ"כ הוא בבחי' האין של היש האמיתי בחי' הפשיטות שלו הוא בחי' הערך מציאותו כ"י.

הגשמות עדיק. וכשם שהבה הצומח עצמו הוא כח פשוט לגמרי כמור"כ הכח וההארה המתפשטת ממנו הוא כח כללי לכל דבר צמת היינו כללית הכח להצמיח אבל לא כח פרטי הישיך לכל צמת בפנים ולהצמיח בפועל כ"י. כ"א כח כללי להצמיח כ"י. כי כח הצומח עצמו הרי אין לו שייכות לענין הצמיחה כ"י כי הוא כח עצמי שאינו בבחי' המשכה כלל ואינו שייך לומר עליו ג"כ שהוא כח כללי על הצמיחה כ"א הוא כח עצמי כ"י. והכח המתפשט ונמצא ממנו הוא כח להצמיח אבל רק כח כללי. היינו לכללות ענין הצמיחה (הוא שנותן מקום ואפשרות לענין הצמיחה כ"י) לא שהוא בבחי' שייכות להצמיחם ולהצמיח בפועל כי הוא מעין כח הצומח עצמו. ולכן הוא מובדל בערך מלהיות כח פרטי כ"א בחי' כח כללי וכד' כ"י. וממילא מובן שאין בו ההחלקות פרטי' כלל מאחר שהוא רק כח כללי על ענין הצמיחה כ"י. ומ"מ מאחר שזהו רק אר' כח הצומח ה"ה נק' רק בשם אין לבד, שהרי אינו עצמי אלא הארה לכל מעצם כח הצומח עצמו ה' (ולכן הוא בבחי' כח כללי עכ"פ כ"י). וע"י מציאותו יוכל להיות אר"כ בחי' ההארה פרטיות שהוא הכח הפרטי להצמיח כ"י. ועמ"ש בד"ה יונה תר"ם פ"א) ואר"כ כשנגדל הפירי הרי נעשה ליש נבדל מהכח שסמנו נצמחה פירי הו'. ואינה בבחי' אין כ"א בבחי' יש גמור מורגש בכל החושי' בטעם ובריח ונמישוש יכדומה בראי' כ"י. ונמצא כי יש כאן העצמי שהרי הוא כח כללי עדין כ"י. וא"כ יצמח ממנו הצמח הנשמי, ובפרט שהוא מין נבדל פרטי כ"י. ואם נא' שזהו עי' העלאת מין מהדבר הנורע שאם זורעים גרעיני תפוחים מתעורר הכח הפרטי של תפוחים שיש בכלל של הארת כח הצומח לצאת מעולם אל הגילוי כ"י, ואם יורעו שקדים יצמחו שקדים כ"י הרי כ"י הרי אפ"ל כפרות הנורעים אבל מה נא' כפטימי מיני עשבים שגם מינים רבים עד כי חזק לספור והם אינם נורעים כלל. ומדוע במקום זה יצמח עשב זה דוקא ובמקום השני צומח עשב אחר. וכן יש גם פירות שאינן זורעים וכמו תפוחי יער כ"י. וגם מאחר שהוא כח כללי היינו רק לכללות ענין הצמיחה, הנה אינו שייך שהגרעיני הנורע יהי' העלאת מין אלו. דהנה כח הכללי הג"ל הרי א"יז כמו כלל ופרט דכלכל ופרט הרי בהכלל נכלל הפרטים וע"י העלאת מין מאיזה מין פטימי מתעורר בחי' הפרט שבהכלל ונמשך מהתעלם אל הגילוי כ"י. אבל כח הכללי הג"ל הוא רק לכללות ענין הצמיחה היינו רק מה שנותן מקום לענין הצמיחה כ"י. ואין הפרטים כללים כ"י. וככה כללי כוח אינו מגיע העלאת מין אר' פרטי כ"א העלאת מין כללי דוקא הוא שמגיע ליש והמשכה היא אינו שונשך בחי' המשכה פרטיות כ"א מה שמאיל בחי' כח הכללי כמו שהוא כ"י. דממ"כ יובן דבהארת הכח הצומח תכלית לא יגיע בחי' העלאת מין מודיעת הגרעיני הפרטי כ"י. אך הענין הוא שבהאין יש ב' מדרי' הא' בחי' האור והכח הכללי הנמשך. מכה הצומח העצמי וה"ו מה שגמשה ממנו (עי' צמצום כ"י) בחי' כח פרטי להיות מקור לצמיחה ממש, שככה זה יש התכללות כחות פרטים להיות מקודים לצמחים פרטי' כמו הכח להצמיח תפוחים והכח להצמיח שקדים וכן כל מיני פירות ועשבים הכל כחות פרטים